

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

41. Riccij naufrag.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

& qua viâ vtrîque cæsa rupes de se murum facit, passim program-
mata encomiastica grandibus literis quibus literatorum clara ingenia,
opus Mandarinî beneficium immortalitati tradidere. Iacet vrbs Nanga-
na ad montis radices, claustrum Prouinciæ Chiancensis; ab ea haud
procul oritur fluuius, in quem alij succedunt amnes, & cursu aquarum
ingentium prono, Nanchinum vsque naues ferunt, medio semper in-
ter duas Prouincias alueo. Habemus vrbium in eo itinere sitarum de-
lineatos Ricciij manu gradus, & singularia, quæ oriosum fuerit refer-
re; aduersorum autem discrimina per quæ illum diuina bonitas, ad
tranquillos labores traduxit, & lectu iucundos: ab vrbe Canceo cœpe-
re; illic fluuij duo, dum se tertio immergunt præcipites, vndarum
torrentibus, tam violentis atque enormibus, naues in scopulos rapi-
pant, vt quotidianis naufragiis infamentur, loco nomen hinc datum
Sciapatatum, quod decem & octo torrentes indicat: sed horum fun-
nestissimus Hoaneun, quamobrem vectores, illum inuituri, fluminis ge-
nio, seu idolo cuius est illie sanum magnificum, stipe, ac precibus
supplicat, & nauæ se cuiusdam indigenæ credunt, docto notum, &
familiare periculum exire. Has tot voragines multorum mortibus fa-
mosas præteruictum se scribit Riccius, aliquantò inferius Canceo, mi-
tarurque amnem eatenus placidum, & æqualiter stratum, repente in
fluctus, & æstus assurgere, quorum mihi causa in promptu videtur,
moles latentium rupium immanes, quæ contracto alueo aquas cogunt
rapiditate cursus supplere spatium quod iis solito lapsu sedatè explican-
dis eripitur. Hos ergo inter æstus Mandarinî nauis pulcherrima, qua
vxor, & filij vehebantur, impacta in scopulum, rupto penitus fundo
annem hausit, sed cum eius depressæ superior emineret ex aquis do-
mus, in ea mulieres & alij euaserunt. Postridie Riccius inter angusta
riparum dum nauigat, subitus velis incubuit ventus, quæ iusto serius
contracta; nauim suo pondere euerterunt. Hanc secuta est quæ Man-
darinî vasarium pretiosissimum vehebat, & cum eo pariter periit. Hæ-
sit in fundo Riccius aliquamdiu, & incertus quo modo, emerit ta-
men cum aquæ plurimum bibisset, correptisque mali rudentibus à
præsenti morte ereptus est; sed eius socium Ioannem Barradium vir-
tutis egregiæ iuuenem sic amnis forbuit, vt nec apparuerit viuus, nec
potuerit recipi mortuus. Paucis inde post Chingan vrbem williaribus
ventorum turbine naues propè omnes, tantum non clades extrema per-
didit. Hic verò timori permisit se penitus, Scilan Mandarinus, augu-
ratuque itineris infelicitatem, tam inauspicata principia secuturam,
gestatoriis sellis cum vxore & filiis deinceps vectus est, equitante post
illum numerosa familia; gazæ residuum nautis per obliqua fluminum
lentè portantibus. Siue autem sibi ominosum putauit Ricciij comita-
tum, seu sibi dissilus, non est ausus Regi extraneum sistere; huma-
nissime rogatum voluit vt retro Sciaoceum rediret, fuitque Riccio
dexteritate admodum solerti, precibus, & donis exprimenda facultas

41.
Ricciij nau-
frag.

pertexendi Nanchinum itineris, vbi domum sibi omni industria meliorabatur impetrare; sed illi melius auguratus est Mandarinus, suadente Nanchiano potius habitaret Chiansensis Prouinciæ vrbe primaria, docti hominibus referta, quibus pro suo merito & sapientia futurus esset gratissimus. Amplo nihilominus Rescripto munitus Præfecti Chingianensis ad liberum per Cechianensem, & Nanceli Prouincias transitum, iunxit se famulis comitem quibus Mandarinus suppellectilem suam vehendam dederat, & secundis semper amnibus, Nanchinum attigit mensis fermè vnus navigatione, vbi tres solum moratus hebdomadas expulsus quidem tunc inde est, sed honorificè postea reuocatus. Eiecit illum is à quo præ omnibus retinendum se illic confidebat, Sciaocei olim peramicus, integritate vitæ priuata & publica, pro sancto à Mandarinis celebratus; reipsa homo angusti pectoris, & rationum suarum & lucrorum totus; qui primo aspectu Riccij quasi sideratus; metu moræ visus extra se abripi, ne prodicionis idcirco insimularetur quod Nanchini suspiciosa vrbe extraneum, sibi notum hæere pateretur. Comiter itaque veniam præfatus, quod ex nuper amico, præferre nunc aduersarium cogere; in eo extrudendo, non tantum imperio sed severitate, suam Regi fidem probare se credidit. Timiditatem sordidam detestabantur aliqui Mandarini, suadebantque Riccio suburbis tantisper se abderet, regressum in urbem se illi curaturos; sed posse plus gnarus ad nocendum, Mandarini vnus supremi vim, quam complurium minorum defensionem ad seruandum, aduerso iantio nauigat Nanchinum futuri anxius, cum pelli se Nanchino præsentem cerneret ab illo met qui se illuc olim è longinquo ducere voluisset, æstuantem hinc curis, & incertos earum euentus reputantem consolatus est Deus hoc somnio. Nanchiano iam factus propior, inquit ipsemet de se, sub sereno diei, sistit se mihi per somnum homo nunquam antea notus, & interroganti; similis regna hæc ait, eo consilio oberras; vt extirpatis religionibus auitis, nouam substituas? Miratus arcani conscium quod modis omnibus premebam; tu verò, inquam, omnino vel Deus es, vel diabolus, qui noris quæ cunctos mortales celare fatago; non sum, refert ille, diabolus, sed Deus; hic ego ardens laxandi pectoris videbat ad pedes loquentis procidere, & queri; & nosti hæc, inquam, domine, nec ad ea fers operam? Simul in fletus effusus erupi; at is proiectum, ad pedes consolari, spondere facturum; ad futurumque mihi vtraque in Regia quibus ego corroboratus, & alacer visus sum habere præ oculis urbem quandam primariam; & in eam liberè confidenterque iam subire, securus neminem impedimento mihi fore: sub quæ somno excussus, & madens lachrymis quas dormiens fuderam, socio meo Dominico Fernandio somnium recito, vt partem mæroris abstergerem, quo mecum pariter afflictus eiectionem illam Nanchinensem ferebat grauissimè, mihi quidem hoc pro mero somnio nunquam censui habendum; vidi enim haud diù postea dormienti promissa, rebus

41.
Somnium
Riccij omninatum.